

FARSKÝ LIST

26. august - 1. september 2024, číslo 563

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Tom Bombadil ako dokonalý kresťan?

=====

Všetko zhod'

To, čo odovzdávaš, je umenie života,
slobodného života.

Žiadne divadlo, žiadna pretváрка. Len byť.

Žiť. V Duchu. V pravde.

Žiadne myšlienky. Žiadne plány. Žiadne
túžby. Žiadne obavy. Len prosto byť, prosto
žiť. Naplno. Tak živý, ako je Boh sám v sebe
Živý!

Toto je sloboda k dokonalosti - nie ako biču
alebo bremenu. Tu sa dokonalosť stáva
normálnou a prirodzenou, pretože jej už nič
nebráni.

V Pánovi prsteňov je obrazom tejto slobody
a dokonalosti Tom Bombadil.

Tom Bombadil... ""Starý Tom Bombadil je
veselý chlapík, jeho kabát je jasne modrý a
jeho čižmy sú žlté. Nikto ho ešte nechytí,
pretože Tom je Pán: jeho piesne sú silnejšie
piesne a jeho nohy sú rýchlejšie." Tolkien
tiež uviedol, že Tom Bombadil je záhadná
postava, ktorá nie je ovplyvnená mocou
Prsteňa a má hlboké spojenie s prírodou.
Jeho postava je často interpretovaná ako
symbol nezávislosti a slobody." (Bing
Copilot).

Nikto ho nechytí. Nič ho nechytí. Ani moc
(a teda ani Prsteň), ani túžba po sláve (žije
neznámy v lese), ani po uznaní ľuďmi
(šmolkový kabát a žlté čižmy nie sú zrovna
nejaký módny hit)... Je slobodný.

To je definícia a vlastnosť Boha. A kresťana.
Slobodný. Slobodný a preto dokonalý dobrý.
Svätý, úplne a dokonalý mimo sveta, ktorý z
boja o dôležitosť, teda o moc a slávu, žije.

Tom Bombadil je možno tá najkresťanskejšia
a najkatolíckejšia postava v celom diele (čosi
z podvedomia a intuície Tolkiena, ktorým
možno ani On sám úplne nerozumel).

Vedome to opísal na hobitoch: "Podobne
ako hobiti, aj Tom Bombadil vedie
jednoduchý a spokojný život. Nezaujíma sa o
moc, bohatstvo alebo veľké udalosti sveta.

Je spokojný so svojím životom v lese a so
svojou manželkou Zlatienkou, čo odráža
pokoj a jednoduchosť, ktoré hobiti
nachádzajú vo svojich domovoch v Kraji.

Bombadil a hobiti majú hlboký vzťah k
prírode. Hobiti milujú svoje záhrady, stromy
a pokojný vidiecky život. Bombadil je priamo
spätý s prírodou a zjavne s ňou má hlboké

puto, čo sa prejavuje jeho schopnosťou
komunikovať s rastlinami a zvieratami a jeho
ochranárskym postojom voči svojmu

územiu. Rovnako ako hobiti, ktorí sú
nezaujatí svetom politiky a moci, Tom
Bombadil zostáva úplne ľahostajný voči
Prsteňu moci. Prsteň na neho nemá žiadny

vplyv, rovnako ako hobiti spočiatku nevideli
hodnotu v mocenských ambíciách ostatných
národov Stredozeme. Tým sa hobiti aj
Bombadil odlišujú od iných postáv, ktoré sú
Prsteňom priamo alebo nepriamo

ovplyvnené. Hoci hobiti sú zraniteľní voči
temným silám (ako vidno na Frodovi), ich
prirodzená jednoduchosť a nezávislosť im

poskytuje určitú odolnosť voči Prsteňu,
aspoň spočiatku. Tom Bombadil predstavuje
tento koncept ešte radikálnejšie – Prsteň

naňho nemá žiadny vplyv, čo naznačuje, že
jeho spojenie s prírodou a jeho nezávislosť
ho robia úplne imúnym voči zlým silám.".
(ChatGPT)

Gandalf, Aragorn sú postavy dobra na rovine sveta, kde niekedy treba vziať do rúk meč, inak to nejde.

Ale Galadriel a Tom sú postavy, ktoré ukazujú, ako poraziť zlo úplne - v samom srdci človeka.

Hobiti potom ukazujú túto prostú svätosť spôsobom "bližším srdcu smrteľníka" - pričom ukazujú, že aj táto svätosť a sloboda nevylučuje aj "chopenie sa meča" (porov. kapitolu Vymetenie Kraja) - bez toho, aby to viedlo k jej opusteniu a k žiadostivosti po moci, sláve, pomste či nejakej koristi: Sam ktorý to má v sebe od počiatku (ako "panenský Ján" Evanjelista, dodali by Otcovia). Frodo, ktorý k tomu dospel skrze utrpenie a bolesť očisty. A Pipin so Smieškom, ktorí... no, sú vlastne ako Tom. Veselí a nad tým všetkým.

Čo teda robiť... Tom Bombadil?

=====

(Text nadväzuje)

"... a povedali Petrovi a ostatným apoštolom: "Čo máme robiť, bratia?" (Sk 2, 37)

Čo máme robiť?

Čo, aká práca, aké poslanie, aký život je pripravený, vhodný a hodný Toma Bombadila, Slobodného, čiže svätého - oddeleného od sveta?

Môže si, čo sa jeho týka, bez starostí užívať všetko dobré vo svete. Veď nechodíme aj my na dovolenku niekam preč, do cudziny, aby sme si tam užili jej krásy a dobrá, ale bez starostí miestnych? Tak sme ako synovia a dcéry Boha, domáci Otca, občania Neba, cudzincami na zemi. Vďaka tomu paradoxne, si môžeme všetky dobrá a krásy sveta užiť omnoho viac, než tí, ktorí sa rozhodli ostať k tejto zemi stále pripútaní - "niet nikoho, kto by pre mňa a pre

evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti, alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život." (Mk 10, 29-30). Pretože nemusí toľko hľadiť na seba, môže hľadiť okolo seba, vnímať, žasnúť, tešiť sa. Ale aj toto je len malý bonus, prilepšenie od Otca navyše. Je šťastný a plný sám v sebe, plný Ducha je sám v sebe plný Života. A pretože sa nemusí starať o seba a zháňať sa za množstvom vonkajších vecí ako svetskí ľudia, má zrazu množstvo času a priestoru a schopnosť venovať sa druhým. Staráť sa o svet, o blížnych, o každého, kto mu skríži cestu - z čírej rozkoše takéhoto starania sa a delenia a rozdávania, z čírej rozkoše lásky a dobra. "Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj Vám. Blaženejšie je dávať, ako prijímať!" (Lk 6, 38; Sk 20, 35). Treba vari niečo viac? Byť slobodný a žiť - a pomôcť druhým oslobodiť sa a žiť? A zažívať rozkoš dokonalosti, dobra a lasky a spoločne jednoty zdieľania tohto všetkého? Veď toto je Nebo, toto je cieľ a túžba snov ľudstva od nepamäti!

Myslím, že nad tým nemusíme veľa uvažovať. Keď sa táto sloboda v nás objaví a odstráni masku, prosópon hriechu a jeho vrstvy a reťaze, tento život, vložený do nás Bohom pri samom stvorení, prosto vyjde na povrch a stane sa intuitívnym a prirodzeným. Kristus "smrťou zničil toho, ktorý vládol smrťou, čiže diabla, a vyslobodil tých, ktorých celý život zotročoval strach pred smrťou." (Hebr 2, 14-15). Len prišiel vyslobodiť a uvoľniť, čo bolo spútané a pridusené.

To je vari aj zmysel prísľubu, ktorý sa teraz takto plní: "Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca." (Jer 31, 33).

Kto drží kormidlo

=====

Božie slovo často odráža aktuálnu situáciu našej životnej reality. Opisuje život tak, ako je. Situácie, ktoré prežívame my dnes, prežívali ľudia podobne, alebo rovnako pred dvetisíc rokmi. Je pre nás evanjeliom, radostnou zvesťou, ale pripomína nám aj horšie stránky nášho každodenného života. Takým je aj príbeh o utíšení búrky na mori. Začína výzvou Ježiša k učeníkom: „Prejdime na druhý breh!“ Je to Boh, kto ukazuje cestu, ktorou sa máme v živote plaviť. Je to Boh, kto ide s nami po tejto ceste. Neposiela nás samých, ale je s nami, aby nám dával istotu na tejto ceste. Apoštoli ho vzali na loď. Ide o postoj človeka, ktorý sa rozhodne prepustiť miesto po svojom boku Ježišovi. Niektorí chcú ísť sami a neberú so sebou Ježiša. A tak sa trápia sami v tom, čo neraz prichádza počas ich životnej plavby. Okrem nich sa tam plavili aj iné lode. Obraz našich blízkych, ktorí zblížia, či z ďalej sledujú našu plavbu. Na mori sa strhla víchrica, až sa loď naplňala vodou a oni boli bezradní. Obraz problémov, ťažkostí, kríz, ktoré prichádzajú v živote. A prichádzajú i vtedy, keď je s nami Ježiš. Každý si prechádza svojimi problémami. Čo ma zaujalo, je to, že sa nespomínajú iné lode a ich súboj s víchricou. My často vidíme svoje problémy a nevidíme problémy iných. Aj povieme, že oni nemajú také ťažkosti, ako máme my. Zdá sa nám, že búrka zasahuje iba nás a ostatní sú imúnni. Šťastím učeníkov bol krok, ktorý urobili na začiatku cesty, keď vzali so sebou Ježiša. Ten hneď utíšil vietor i more a nemuseli sa viac báť toho, že tam, kde oni

boli bezmocní, by sa im mohlo prihodiť niečo zlé.

Povzbudme sa dnes týmto živým obrazom, ktorý nám v mnohých ohľadoch pripomína našu životnú situáciu. Nech sa vždy plavíme pod Božou vlajkou. A hoci budeme sami kormidlovať loď nášho života, obracajme sa na Ježiša, aby vo všetkých zložitých a ťažkých obdobiach našej plavby utišoval každý veľký vietor.

Sila semena

=====

Niektoré matky majú pri narodení detí problém. Keď vidia, že sa im narodili menšie a útlejšie deti, aké by mali byť. Prežívajú s nimi prvé týždne a mesiace sledujúc, či deti rastú a priberajú, alebo ostávajú maličké. Podobný problém môžu mať už samotné deti vo veku desiatich a viac rokov, keď sú o hlavu menšie od vrstovníkov. Tiež dospelí ľudia nízkeho veku, ktorí nevyrástli, majú niekedy z toho komplexy, že ostali malí a ostatní ich prerástli.

Ježiš hovorí o sile Božieho kráľovstva. Je to sila rásť. Božie kráľovstvo má rásť vo svete a v živote jednotlivcov i spoločností, ako sú manželské, rodinné, farské. Ježiš ho prirovnáva k najmenšiemu semienku na zemi, k horčičnému zrnku, z ktorého vyrastie najväčšia bylina a prerastie všetky ostatné byliny. Božie kráľovstvo je niečo, čo má prerásť všetko ostatné v mojom živote. Podobným obrazom je ten o človeku, ktorý zasieva semeno do zeme a ono rastie bez jeho vedomia. Tu ma zaujalo, že je to človek, kto zasieva semeno Božieho kráľovstva. Ako rodič, starý rodič, krstný rodič. Pri výchove detí máme zasievať semeno Božieho života, či života s Bohom do života našich detí a vnúčať. A vnímať, ako sa toto semeno rozrastá. Je problém, ak nevidíme rast

Božieho kráľovstva v živote svojom i ich, lebo ich to nezaujíma, nemajú k tomu vzťah a podobne. I tu musíme vidieť nebezpečenstvo spomalenia alebo zastavenia rastu, ako ho vidíme u tých, ktorým chýbal rastový hormón, alebo pre iný problém nevyrástli. Ak sa rast Božieho kráľovstva stane problémom, tak potom je to naozaj veľký problém.

Naša životná cesta smeruje k Bohu, do jeho kráľovstva. Nemáme tam prísť ako tí, ktorí nedorástli pre toto kráľovstvo a život v ňom, pretože sme ho brzdili na zemi ľahostajnosťou, nezaujmom, neochotou, zameriavaním sa na iné veci. Nech nik z nás nemusí prežívať komplex pred nebeským Otcom, že nedovolil a nenechal rásť jeho kráľovstvo v sebe.

	Čičava	Komárany	Merník
	Svätí mučeníci Adrián a Natália		
Po 26.8.	18.00 +Mária, Juraj, Jaroslav, Alžbeta (r.Gerová) + panychýďa	16.30 +Martin (r.Ragancíková)	
Ut 27.8.	Prepodobný otec Pimen		
	18.00 +rod. Šmichová		
St 28.8.	Prepodobný otec Mojžiš Etiópsky		
Št 29.8.	Sľatie hlavy proroka, predchodcu a křtiteľa Jána		Zdržanlivosť od mäsa Odporúčaný sviatok Štátny sviatok Myrovanie
	17.30 +Ján, Mária, Ján (r.Pavučková)	19.00 *ZBP Pavol Čandík	16.00 +Juraj (r.Leškova)
Pi 30.8.	Svätý Alexander, svätý Jána a svätý Pavol Nový, konštantínopolskí patriarchovia		Zdržanlivosť od mäsa
	8.00 +Žofia (r.Maximová)		
So 31.8.	Uloženie pásu presvätej Bohorodičky		
Ne 1.9.	Pätnásta nedeľa po Pätidesiatnici Začiatok Indiktu, to je nového cirkevného roka		
	9.15 *ZBP Andreja (r.Vilenikova)	7.30 *za farnosť	11.00

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete.

Dnes, v nedeľu 25.8. je „Slávnosť 100. výročia posvätenia gréckokatolíckeho chrámu Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Dlhom Klčove“. Archijerejská liturgia o 10.00.

Zároveň je dnes, v nedeľu 25.8. aj odpustová slávnosť v rímskokatolíckom kostole Panny Márie, Kráľovnej v Čičave. Slávnostná sv. omša o 10.30.